

Câmpulung – atelier de lecturi obligatorii

Liviu ORNEA

Am fost timp de o săptămână martor-participant

Am fost timp de o săptămână martor și participant la o întâmplare culturală, inedită pentru mine și pentru majoritatea celor implicați.

Regizoarea Alice Barb a avut inițiativa unui proiect, „A.L.O. Câmpulung“, care depășește cu mult, ca miză, „«simpla» producere a unui eveniment cultural“ (am citat din Argumentul regizoarei din dosarul de presă). Despre ce e vorba? Alice Barb a invitat mai mulți actori, o scenografă, muzicieni, o muzicologă, critici de teatru pentru a lucra împreună, timp de trei săptămâni – patru, pentru regizoare, asistenta ei (Violeta Picioruș) și scenografă, câte una, sau doar câteva zile, pentru alții – la o serie de evenimente (cer iertare pentru repetiție, dar e cel mai bun cuvânt) diverse, puse toate sub semnul lui Mozart. Eu am fost acolo în prima săptămână, încheiată cu o excelentă conferință a Cristinei Sârbu despre viața și opera lui Mozart, perfect adaptată scopului și publicului, cu una a lui Adrian Mihalache despre „Muzicalitatea frescelor bucovinene“, cu o expoziție a Corinei Grămoșteanu – fotografii, obiecte și costume din epoca lui Mozart (aș menționa mai ales unul pe care l-a făcut din hârtie de ambalaj –, cu lansări de carte și cu un spectacol-lectură din scrisorile lui Mozart. Urmău, în săptămânile doi și trei, încă două spectacole-lectură, alte conferințe și lansări de carte, proiecții de filme (*Amadeus*-ul lui Forman, *Flautul fermecat* al lui Pintilie), recitaluri. Ineditul situației a fost dat de caracterul de atelier, la modul cel mai propriu, al întregii manifestări. Trebuie, de altfel, spus că grafia titlului are semnificația ei, traducerea lui A.L.O. fiind „Atelier de Lecturi Obligatorii“: pentru Alice Barb, „Mozart este, alături de Leonardo da Vinci și Shakespeare, o «lectură obligatorie»“ (*loc. cit.*), adică o oprire strict necesară pe parcursul formării oricărui intelectual autentic. Nu ostenesc să mă minunez că un primar tânăr, anume Gabriel Constantin Șerban, a acceptat să bage banii primăriei (și ai unor sponsori) într-un asemenea proiect. Nasc și la Moldova oamenii!

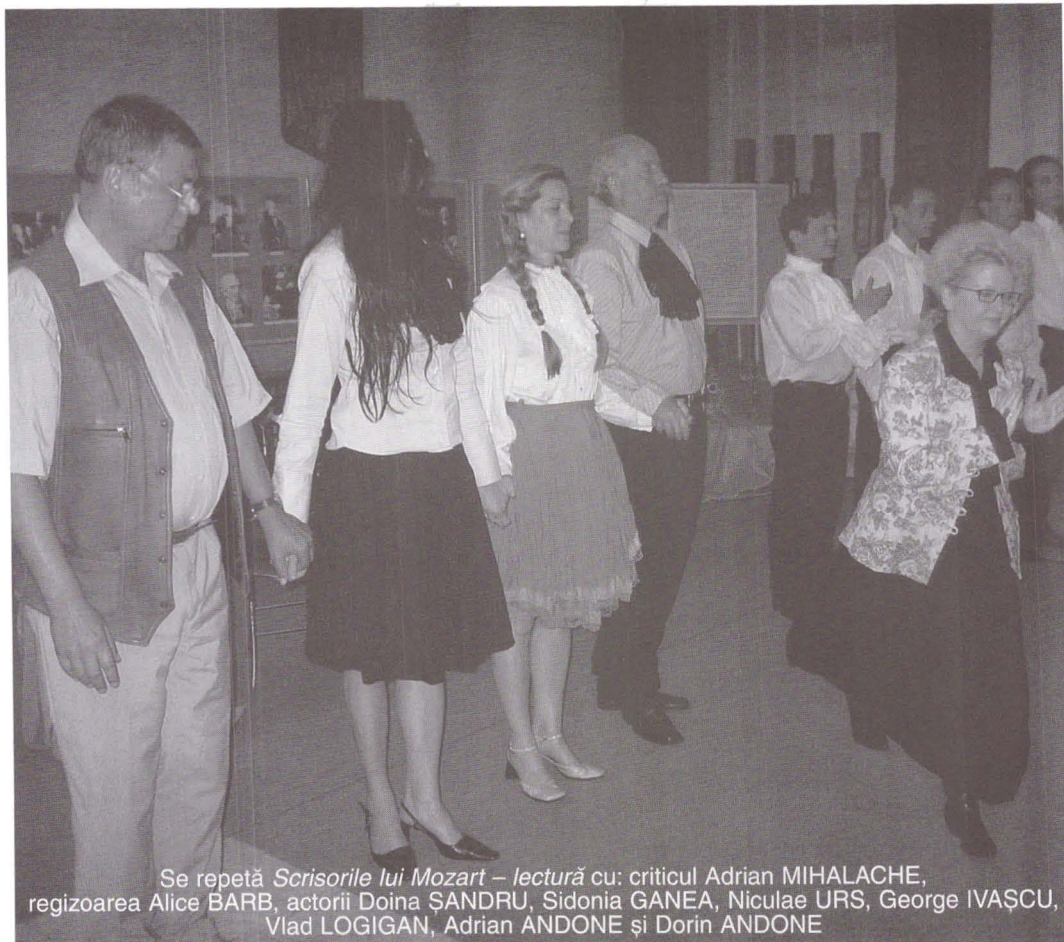
De ce atelier? Toți participanții au locuit, pe întreaga perioadă a șederii în Câmpulung Moldovenesc, la un același hotel, mesele s-au luat împreună și, în general, s-a stat mult împreună. Iar pregătirea fiecărui eveniment în parte s-a făcut, în proporție de 90%, acolo și la vedere: conferința Cristinei Sârbu fusese, evident, pregătită de acasă, dar exemplificările muzicale au fost puse la punct acolo, cu ajutorul lui Alexandru Naghi. În mod deplin asumat, Alice Barb a încercat să creeze un eveniment care să-i îmbogățească spiritual și pe

participanți și pe spectatorii locali, mulți nu foarte obișnuiți cu teatrul sau cu recitalurile de muzică clasică. Iar public, mă grăbesc s-o spun, a fost și la spectacol și la conferințe, s-a stat și în picioare, s-a venit chiar și de la Botoșani și Rădăuți.

Concret: cum spectacolele, de orice fel, se țineau la Casa de Cultură, scenografa Corina Grămoșteanu a avut de remodelat niște spații destul de impropii, pavoazate în cel mai pur stil ceaușist (de altfel, mulțimea de afișe ale evenimentelor anilor-lumină și celelalte obiecte specifice care împânzeau locul avea, prin contrast, un efect halucinant). Chiar dacă altă amintire nu va rămâne, ceea ce, sincer, nu cred, cutia neagră a sălii mari va rămâne și va fi de folos. C.G. a lucrat, numai ea știe cum, costumele *in situ*, cu materiale cumpărate în cea mai pare parte acolo, cu croitori locali care numai despre *rococo* nu auziseră (a fost o epopee, ar merita povestită...); fotografiile au fost scanate și printate la fața locului, de neprofioniști inimoși și dăruți; obiectele *rococo* din expoziție au fost găsite, ca prin minune, la un colecționar local, Adrian Muraru, care le-a pus, gratuit, la dispoziția Atelierului.

Irina Sârbu studia zilnic la o pianină pentru care cuvântul „dezacordată“ e un elogiu. Miracol, până la urmă s-a găsit un acordeur care a făcut-o să sune onorabil, cel puțin în seara recitalului de sonate din copilărie și prima tinerețe.

În săptămâna întâi, s-a lucrat la un spectacol-lectură din *Scrisorile lui Mozart* (traducerea românească din 1968, Editura Muzicală). A fost o experiență extrem de interesantă, pentru că repetițiile au fost deschise, la ele participând și criticii invitați. Ba chiar, până la urmă, Adrian Mihalache a și intrat, deloc rău, în spectacol. Experiență nouă și riscată, nu numai pentru noi, cronicarii, dar și pentru regizoare care, îndeobște, nu face repetiții deschise, iar acum și-a etalat o parte din metodă și din tehnici, la fel pentru actorii nevoiți să se expună încă din faza, uneori stânjenitoare, a descifrării textului. Am fost, astfel, martorii construcției spectacolului, de la decupajul atent – deși, adeseori, frustrant – al scenariului și până la asamblarea fragmentelor într-un tot care să dea iluzia cursivității. I-am putut urmări pe actori implicându-se (sau nu), contribuind fiecare în felul lui, la conturarea unui spectacol nu foarte ușor. Pentru că dacă, pentru noi, articulațiile textului au devenit treptat clare – s-a dorit punctarea momentelor esențiale din viața lui Mozart așa cum au fost ele văzute de protagonist și prin schimbul de replici dintre el și tatăl său, mai ales –, iar intenția polemică a lui Alice Barb cu acea imagine falsă a lui Mozart de geniu inconștient, prostuț și flușturistic, acreditată, în special, de filmul lui Forman, ne-a fost repetat expusă chiar de regizoare, publicul, neobișnuit cu spectacole lectură și, probabil, nefamiliarizat în amănunt cu biografia compozitorului, nu a vibrat/gustat (la) tot ce ne amuzase sau emoționase pe noi. Totuși, au fost momente în care am simțit fără nici un dubiu că mesajul a trecut, că publicul a fost alături de actori. Caimacul l-a luat, cum era de așteptat, George Ivașcu (pe el, cei din sală l-ar fi aplaudat orice-ar fi făcut) care, deși a intrat în rol (Mozart matur) pe ultima sută de metri, și-a demonstrat cu prisosință clasa și, țin s-o spun, generozitatea. La fel de bun, cu știința dozării mijloacelor, a vocii și, mai cu seamă, cu experiența actorului care știe să prindă sala (chiar una care nu-l cunoaște) exact atunci când vrea, a fost Adrian Andone (Mozart în ultimii ani ai vieții). Celălalt actor consacrat al distribuției, Niculae Urs (tatăl lui Mozart), a participat mai puțin la munca de echipă din timpul pregătirii spectacolului, dar, actor bun, s-a achitat cu

Se repetă *Scrisorile lui Mozart* – lectură cu: criticul Adrian MIHALACHE, regizoarea Alice BARB, actorii Doina ȘANDRU, Sidonia GANEA, Nicolae URS, George IVĂȘCU, Vlad LOGIGAN, Adrian ANDONE și Dorin ANDONE

profesionalismul recunoscut de rolul încredințat. O surpriză plăcută pentru mine a fost Vlad Logigan (*Mozart copil*), încă student masterand care a crescut vizibil în timpul repetițiilor. Așa cum au crescut și Dimitri Bogomaz (*Mozart tânăr*), și Sidonia Ganea (*Constanze*), delicioasă în momentul ei cu Adrian Andone, și Doina Șandru (*Sophia*, una dintre cumnatele lui Mozart), dând culoare acestui destul de dificil spectacol.

În afară de actorii menționați, au mai participat la lecturi, dar nu pe toată durata lor, Claudiu Bleonț și Dorin Andone, ei având să joace în spectacole din săptămânile următoare, pe texte de Pușkin și Shaffer; amândoi au avut un rol deloc de neglijat în stabilirea textului, în coagularea echipei, în depășirea unor momente mai grele.

Nu știu unde se află linia peste care cronicarul nu are voie să treacă în relația lui cu regizorii, cu actorii, dacă vrea să rămână obiectiv. În împrejurări ca acestea pe care am încercat să le descriu, tentația de a confunda omul cu artistul devine periculoasă. Este și motivul pentru care îmi interzic o adevărată cronică a spectacolului la facerea căruia am participat. Dar știu că a fost o experiență foarte folositoare și frumoasă, un pariu pe care Alice Barb și echipa ei l-au câștigat. O bucurie.